

VALÈNCIA NOVA

SEMANARI REGIONALISTE

Número solt, 5 céntims

La correspondencia al Director

APAREIX ELS DUMENCHES

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:

Plaza d' Espartero, núm. 3, entresuelo

Valencia (Grau)

Número atrasat, 10 céntims

No se tornen els orichinals

APAREIX ELS DUMENCHES

¡VALENCIANS!

El tren directe està en perill

Un mal valencià que mos deu tot lo que's als valensiáns, ha segut requeit per les companyies de ferrocarrils enemigues del directe, pera que desbarate vostra gestió á favor de l mateix. En pago de la seua traïsió á Valencia, li han promés ferlo conseller de dites companyies en 7000 duros de paga al añ. Continuarem seguinli els pasos y si mos obliguen les sircuntancies pasarem mes abant. Y ara, hasta el disapte que vé.

La Valencia del pervindre

Quantes v'gaes la ha ensomiat llansant fora de si eixa ver de ciutat provincial satèlit de Madrid per erguirse orgullosa y rejuvenida com á soberana del terrer valentí; en vida y conciencia propia, trencant els lligams burocràtics que l' oprimixen; obrint els braços á la vida activa y bulliciosa de valvans de les grans capitals europees realisá sa hermosura de sultana y riquissims dons naturals ab les espléndides gales de la civilització. Y la ha ensomiat achudá per tots os bons fills, cada ú desde s' esfera, perque tots en ella tenim posada la fe, l'esperansa y estem encariñats en lo resorgiment de la gloriosa Valencia de nostres ideals y anhels de sempre; de la futura ciutat genuinament valentina atesorant tot lo bon de nostra terra pero oberta als vents del progrés y gernanor.

Quant tots els naixents en esta terra vulgam, Valencia renixerá com lo fenix, de les seus sendres, serà l'admiració de propis y estrans. Convencuts de que millor és crear que mirar la faena que hiá per fer, tots ajudarem á lo prepotència de la ciutat á sa grandesa soberana, pera que puga realisar una transformació.

Una quants anys d' administració honrà, de política valenciana desde l' Ajuntament y la Diputació y les principals entitats econòmiques poden fer el milacre de convertirnos d' una població d' aspecte rural en gran ciutat que permetixca les manifestacions més espléndentes de la vida mondial. Magnes reformes, amples vies, exposicions, concursos, parks agrables, dotar nostra vila y alredors sobretot les plaches d' atracció y comoditats pera los visitants; creació d' una societat com la que fá temps funciona en Barcelona de Atracció de Forasters pera fer cumplir les ordenances municipals, reglaments de transports, subsistencies, hotels, etc., publicant y repartint profusament per fora fo-

llets de propaganda de tots les belleses de la regió, facilitant tota classe d' informes á la prensa, als turistes, organisant y patrocinant festejos, màxim quant así tenim una excelent base de atracció, què no tenen altres capitals, en les festes de la Fira de Jolíol.

Tot aixó, y molt més que omitem en estes curtes línies, han de fer achudant tots á l' obra.

Les nostres faltes y defectes sobre ser generals en ciutats ben reputades no son ni incorregibles ni imponibles tratantse d' un poble qu' ara comença á alssar d' un somni de dos sigles.

Y en pochs anys que travalem per la terra sinse enveches ni personalismes, ni ambicions sino en desinteresat patriotisme anirem més llunt de lo que nosaltros mateixos se figurem.

Oh Valencia del pervindre!

La nova Valencia somiada, per què n' oblidem les rencilles y les discordies intimes achuntan-se tots pera alsa la grandiosa y soberana en pochs anys?

ENSOMITS ACTUALS

Deliris de grandeza

La chent, no sab lo que costa l' acta de diputat á serts homens perque si heu sabera tenim per seguir qu' els tindrien compassió.

Si emplearen el mateix afan en servir els interessos chenerols de la província, serà esta una tasetà de plata com bulgarmet se diu.

Pero es el cas, qu' este interès, no es per sacrificarse en favor nostra, sino que per el contrari, perque sap positivament, qu' els sacrificats han de ser nosaltros en benefici d' ell; y si per exsés de prudència y honradès no pensa tal, per lo menos, obra mogut per el deliri de grandeza.

D' estos individuos, en podriem sistar alguns què estes hores estan rebolicant tot este mou pera qu' els encasillen. Y cuanta es la seua desgracia! Perque si el que té poders pera tal pensará com nosaltros, de fijo qu' els encasillaria-

pero en tal seguritat, que entones serien éls los que no heu voldríen. Així es, que huf cuant tropasen en algú d' els aspirants (*no bolem dir tots*) no els preguntén son programa, ni son ideal, no els preguntén pa que boleg l' acta. ¡Es tan amarga la veritat que no el se la dirán! Y cuant la boleg disfrasar, tirànsela d' estadistics, economistes, etc., etc., mos fan riure més de quatre.

Perque si reparém en els meirits d' ells, si mirem les chestions que han fet pera conseguir millores en b' nefisi de la província, si es fijem en la profunditat de ses discusions y peroracions, facilment vorém la cantitat de *sustància gris* que tenen y se compandrá que poc b' podem esperar d' ells.

Per lo tant, si estos son els que han de procurar pera nostre benestar, no es descuidem si boleg continuant sent els de sempre y si aixó ha de ser així, es inutil tot sacrifici que fem, buscant nostra redenció.

El moment de deixar caure la papeleta dins de la urna electoral, es algo més trascendental que alguns se figuren y per lo tant ya que meditaro.

En la pelea, es preferible pegar a fuchir á que mos maten.

En les eleccions, es preferible votar en blanc, qu' entregar un acta á qui siga indigne d' ella.

ROBERTO BALLESTER

Desde Inglaterra

ACCIO

La reconstrucció d' un poble no pot ferse ab bones intencions; la bona intenció á res es equivalent y es l' escut dels que no estan disposta á avançar un pas en el difioil camí. Pera elevar l' espirit d' una cosa necessari amor, un amor gran als pites; que quant hia amor hiá voluntad y quant hiá voluntad sembla que la victoria camina cap á nosaltres: hiá acoixó y tots els nostres sentiments van en elle; anem empantats pera nostres sentiments.

La reconstrucció d' un poble no 's fa ab paraules, no 's prou dir èarem; seus passarons a veure lo qu' els altres fan, tenim

que escomençam nosaltres l' obra per sons pugam, y lo que deixem fet, hié está fet. Tempoc tenim qu' esperar ningú premi pal nostre treball perque en la nostra acció té que haver una abnegació absoluta. Què més premi que la satisfacció ab nosaltres mateix? que més glòria que contribuir á l' obra sagrada? Buscar altra cosa es mampendre el viaje al pais dels enganyos.

Així, pues, y poseu la nostra bandera ben alta, al cim de la montanya del nostre ideal, aont oinejai per el vent y il·luminada per el sol sobre la flama de un foc que escomençá. Un foc qu' en el futur projecte sa replaudor per tote les terres y els mares dels mous y s' alsa cap amunt buscant el secret dels astres silenciosos.

DANIEL MARTINEZ FERRANDO
M'weastle ou Tyne, Febrero 1913.

VALENCIANS ILUSTRES

Constanti Llombart

Naixqué y morí en Valencia (1848-1893). Son nom perdurá en la història del renaiixement valencianisté per ser el fundador de la societat «Lo Rat-Penat».

Desde xicotet manifestà gran afició y aptitud pera les lletres y molt d' amor á la llengua materna. G'or fixarla y conservarla fou la faena de tota sa vida. Fill d' una família pobra, li' fituben recursos pera la vida, però may desmayá en lo treball literari. Vixqué en algun temps, en una barraqueta de Montolivet, duya dues ulleres negres, son tracte era festiu y agradabilissim; en la antigua papereria que en la plaça de Caixeres tenia en Lluís Vicens, aquell eximia valencià que corregué l' Amèrica de cap á rabo... alí se reunien totes les nits, artistes y literaris com Genovés, el eminent grabador y el pintor Gimeno Ragnier, el poeta Querol, Sanmartí y Aguirre, Palanca, Irauso, Partegás, Peris Mencheta, l' inolvidable D. Vicent Bóix y entre molts altres, allí estava sempre Constanti Llombart dient dichavachos y fent les delícies de la concurrencia. El primer treball que Llombart publicà fou una col·lecció d' epigrams titulat «Niu d' abelles». En 1875 començà el calendari de «Lo Rat-Penat», imitació del «Calendari Català» y del «Armada Popular», que durà alguns anys.

En 1878 fundà la Societat «Lo Rat-Penat» y al añ siguiente li' fou premiada l' obra «Els fills d' la morta viu», apreciada

de biografies d' escritors en llengua valenciana del segle passat; obtingué molts altres premis, entre illa la flor natural per la llegenda «La copa d' argent». Escrigué una notable «Història de Valencia» y al morir tenia molt avançada la revisió del Diccionari valencià-castellà de Escrib que imprími el editor Pascual Aguilar.

Nostra parla

Antigament els postes de nostra volguda terra tots cantaven nostres glories en nostra amorosa llengua.

Ya moriren aquells sabis de la glòria llevantina y descaigué nostra parla qu' es de Valencia l' emblema d' amor, y torna á renaxir perqu' en Valencia encà queda sanc chermana dels talents de nostra glòria sinerà.

Avant, llevantins postes! pulseu vostra llira alegra La societat vos achuda donant la mà chenerosa pa fer cherminar la mussa en les glories de Valencia.

Oante usos y costums d' esta terra veneida en nostre dols dialecte, pera la eterna memòria dels valencians amadors de sa llengua y poesia.

FRANCÉS PICÓ DE MORELLANA.

Les coses clares

Cuant binguerem al estadi de la prensa, ben clar diguerem que no teniem color polítich y que nostre programa, no tenia més que un sol punt, el defendre els interessos de Valencia. En este ff, entrarem en els desidios de captar la simpatia de tots en cheneral y el apoyo moral y material d' els bons valencians. A ells se debem y en elles contem, perque sié el apoyo d' ells es imposible nostra existència. Y qui representa á la opinid? La Premsa tota en cheneral. Luego entonces, ya que combindre en que d' esta es de qui s' han de captar les simpaties. A este ff, cuant nostre primer dí Nero ixqué á Ilum, tinguerem especial cuidao, en suplicar el apoyo de tota la prensa sinse distinció de ninguna classe,